

SZARVASI KÖZLÖNY

1943. február 21. Vasárnap.

POLITIKAI HETILAP

XXI. évfolyam, * 8. szám.

A lapot küldi:

Felelősszerkesztő:

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva negyed-
évre 1'30 P. Vidékre negyedévre 2 pengő.
Egy példány ára 10 fillér.

Cím:

Orosz Iván

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szarvas, I. ker.,
Horthy Miklós út 9. Az összes postai küldé-
mények ide címezendők! Telefonszám 16.

Tábori postaszám:

Nekünk most nem a békéért, de a győzelemért kell imádkozni — mondotta vitéz Bonczos Miklós államtitkár a Magyar Élet Párt nagyválasztmányi ülésén

Szarvas és a szarvasi járás lakosságának nagy érdeklődése mellett folyt le a MÉP ülése

A Magyar Élet Párt szarvasi kerületi szervezete vasárnap délelőtt a Turul-Mozgósírház helyiségében kerületi nagyválasztmányi ülést tartott, amelyen a járás községek és szervezetei is képviselték magukat. A Turul-Mozgósírház termel zsúfolásig töltődtek meg ezalkalommal a nagy számban összejött választmányi tagok, párttagok és a vendégek. Ott láttuk Szarvas és környéke minden vezető emberét, a szarvasi gazdák nagy csoportja mellett a szarvasi hazafias érzésű keresztény munkássága 175 taggal képviseltette magát. A nagygyűlésnek különös értéket az adott, hogy megjelent azon vitéz Bonczos Miklós igazságügyi államtitkár is valamint a vármegye főispánja, baiczai Beliczey Miklós, a MÉP megyei elnöke. A választmányi gyűlés helyére érkező vendégeket vitéz Tepliczky János, a Magyar Élet Párt társelnöke, a Gazdakör elnöke üdvözölte keresetlen szavakkal. A terembe lépőket a közönség meleg ünneplésben részesítette, majd a Hiszekegy elhangzása után, Selmeczy Géza gimnáziumi tanár, a MÉP kerületvezető elnöke mondott megnyitó beszédet, magyaros szeretettel üdvözölte a vendégeket és a megjelent hallgatóságot, majd ismeretle a kerületi szervezet működését, Szarvas lakosságának és a magyarságnak problémáit, majd kifejezést adott a szarvasi gazdák nagy tábora abbeli kívánságának, hogy a kataszteri tiszta jövedelmet vegyék revízió alá, mert az az ország más megyei kulcsához képest magasan van megállapítva. A kerület lakosságának több kérelmének előterjesztése során indítványozta, hogy a mezőgazdasági munkaköröket nyilvánítsák hadiüzemekké, mert a gazda a Jurchek-féle rendeletben a reája bízott kötelezettségeknek nem fog tudni eleget lenni, ha nincsen munkása. A munkásokat intézményesen kellene visszatéríteni az ipari és kereskedelmi munkaterületekről a mezőgazdaságba. A megnyitó beszéd után felkérte vitéz Bonczos Miklós államtitkár beszéde elmondására. A közönség nagy figyelemmel és sokszor megrendüléssel fogadta az államtitkár mélyenjáró és őszinte szavait. Beszéde elején a pártszervezet fejlesztésére vonatkozó utasításokat adta elő. Ezután elmondta, hogy a rémhírek ter-

jesztésével kapcsolatban elsősorban nem az ellenfél legyőzésére, de a saját fajtánk meggyőzésére van szükség.

Örömmel állapította meg, hogy Szarvas város volt az első, amely az 1939. évi választások után elsőnek mutatta meg az országban az összefogás szükségességét, felrevelte a pártoskodást, amikor a szarvasi érdemes gazdálatsadalom egyöntetű határozattal számolta fel osztályérdeküket küzdő pártját és csatlakozott a kormánypárthoz, amely minden hivatású tagozódásnak védelmét és érdekeit szolgálja. A mostani idők a felelősségvállalást követelik mindenkitől. Most nem szabad félrehúzódnia senkinek, részt kell venni a magyar élet-közösség harcában minden magyarnak, akinek hazája, családja iránt kötelezettséget érez.

Még nehezebb, még súlyosabb idők jönnek, még több kötelezettséget és lemondást kell vállalni mindenkinek, aminek végén ott áll a biztos győzelem.

A mult szabadságot eleget adott, de ez a szabadság az egyéni életben, a sajtóban és egyéb megnyilatkozású helyeken szabadság lett. Az egyéni érdekeket éppen ezért ma a köz érdekeknek kell felváltania, amely a keresztény nemzeti közösségi gondolatban fejeződik ki. Akik pedig nem tudnak hinni a szebb magyar jövőben, ezek a pesszimisták álljanak félre a magyar életben, ne fertőzzék az ország közvéleményét. A keresztény magyarság rövid pár év alatt megmutatta, hogy az őrségváltás során meg tudja állni a helyét a gazdasági és szellemi életben. Vezetni, irányítani és alkotni tud minden téren és az elért szociális, gazdasági és szellemi eredményekért nincs szégyelni való, egyellen más nép előtt sem. Ezután a háborúval kapcsolatban szállt szembe a rosszindulatú kritikával.

Nem a háborúba mentünk mi be, a háború jött belénk —

mondotta — mi ebben a háborúban felperecsk vagyunk, mi jogos ítélletet követelünk és addig nem nyugszunk, míg meg nem kapjuk az igazságos ítéletet. És erre az erős osztatlan Magyarországra nemcsak nekünk, de fegyverbarátainknak is nagy szüksége van.

Most nem békéért, de győzelemért kell imádkozni. Béke

már volt ebben az országban a mult világháború után, de nem volt benne köszönet.

A háborút nem a győztes csapat száma, de a kitartás ereje nyeri meg. Számon kétem most azt a sok szónoklatot, amely az utóbbi húsz év alatt banketteken elhangzott, amikor ismételt kijelentették a szónokok, hogy az utolsó csepp vérünket is drága hazánkért áldozzuk. Most itt az alkalom, mert ha a kishitűség, a nyugalomravágyás kerekedik fel az emberekben, az idegen faj és az ellenség propagandája tovább mérgez bennünket, mindnyájan elveszünk. Amit az ellenség kér az ellenséges rádiókon és a zsidóságon keresztül eltől a néptől, az csak az ellenség érdekét szolgálja. Mindenkinek tisztán kell látni ezt az élet-halál harcot. Ha az egyik oldalon lemondás van, követeljük, hogy ne lehessenek vámszedői se ennek a nehéz időnek.

Aki kihasználja ezeket a nehézségeket, akik e nehéz időkben anyagi haszonon és több haszon spekulálnak, a legszigorúbb vagyonelkobzást érdemlik.

Erosnek kell lenni a törvénynek és szigorúnak a bíró szavának. Ha a törvény szava meggyengül, az állam gyengül meg. Nem engedhetjük meg, hogy itt a törvényellenesség az ellenséges propaganda, a túlzott haszonlesés érvényesüljön. Ennek minden törvényes és fegyveres eszközzel ellent állunk. Össze kell fognia a magyarságnak, nem az egyénért, de a közösségért, a szebb magyar

jövőért, amiért érdemes küzdeni és lemondani.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után baiczai Beliczey Miklós főispán emelkedett szólásra, meleg szavakkal mondott köszönetet Bonczos államtitkárnak szarvasi látogatásáért és nagyvonalú beszédéért. Beszéde további során az ország helyzetét ecselelte. Aki itt békében élhet, fedél alatt alhat és ha dolgozni akar, kereshet, az az Istent káromolja, ha panaszkodik. Akinek háza, földje, ipara, üzlete van, az most ne a haszonra, ne a háborús külön haszonra dolgozzék hanem becsülettel szolgálja hazáját több és jobb termeléssel és áldozatvállalással ott, hova sorsa állította. Akinek pedig nincs semmije, az azért dolgozzon, hogy a győzelem utáni oly igazságos béke legyen, amelyben nyugodt megélhetése, telke, háza, földje is legyen minden dolgozó magyarnak.

Jegyezze meg mindenki, hogy a kormány a rendeleteket tisztességes emberek számára hozza és akik önző céljait hozzák előtérbe, azoknak pusztulniuk kell.

Beszéde során a közellátás kérdéseit ismertette részletesen, a fekete-piac vámszedői részére a leg súlyosabb büntetéseket hozta kilátásba, majd az új beszolgáltatási rendelet magyarázatával nyugtatta meg a gazdálatsadalmat és kérte őket, hogy a többtermelés és becsületes árubeszolgáltatás révén biztosítsák az ország nyugalma és háborús ellátását. A mindvégig nagy figyelemmel meghallgatott beszéd után Csizmadia András kormányfőtanácsos és dr. Torkos Béla országgyűlési képviselő szóltak fel és összefoglalásra, fokozott munkára és a győzelem biztos tudatának érzésére buzdították a jelenlévőket, majd Selmeczy Géza elnök zárószavaival és a Himnusz áhitatos elénekzésével ért véget az ülés.

A vármegye főispánjának látogató körútja a járás községeiben

Hétfőn Öcsödön és Békésszentandrason, kedden Csabacsüddön és Kondoroson vett részt a MÉP választmányi ülésén

Baiczai Beliczey Miklós, a vármegye köztisztviselőiben álló főispánja vasárnapi tartózkodása után hétfőn és kedden a szarvasi járás többi községeibe látogatott el. Újára dr. viléz Zerinváry Szilárd országgyűlési képviselő és dr. Ugrin László járási főszolgabíró is elkísérték. Hétfőn délelőtt az első út Öcsödre vezetett, ahol az előjáróság élén Molnár Béla községi főjegyző üd-

vözölte a főispánt és kíséretét, majd a Földműves Népkörben tartott MÉP választmányi ülésen Deseő Jenő, köri és MÉP elnök üdvözölte a vendégeket meleg szavakkal. Ezután a vármegye főispánja mondta el nagyhatású beszédét, amelyben behatóan ismertette a kül- és belpolitikai helyzetet, különös tekintettel a bolsevizmus elleni elszánt küzdelemre,

majd ismertette a kormányzat nagyszabású szociális intézkedéseit és terveit és a Jurcsék-féle beszoállítás rendeletét. Ez utóbinnál hangsúlyozta, hogy a vármegye országgyűlési képviselőinek bevonásával igyekezett a kormányzatnál a beszoállítás mértékét lecsökkenteni, tekintettel a vármegye területén értékelt magas kataszteri jövedelemre, ez mégsem volt keresztülvihető, mivel megállapítást nyert hogy a kormányzat olyan kontingenst vetelt ki országszerte, ami megfelel a közellátás szükségleteinek és csak akkor lett volna lehetséges a beszoállítás mérvének lecsökkentése, ha ezzel arányosan lecsökkentjük a fogyasztás fejadagjait. Meggyőző érvekkel kimutatta, hogy a Jurcsék-féle rendelet az egyedüli igazságos módszer, mivel a mai viszonyok között a gazdák általános visszatetsztést szülő rekvirálás így elkerülhető. Kiemelte azt is, hogy a gazdaságadalom helyes kalkuláció mellett csakis így tud elegendet tenni kötelezettségének és így kapcsolódik be országotmentő módon a löbbermelésbe, ami pedig elsősorban éppen a gazdák érdeke.

Az a gyanúja, hogy akik a rendelet ellen izgatnak, azok csupán a túlságosan elharpódzott zugkereskedelmet és a fekete piacot akarják alantós érdekből fenntartani, hogy száz pengős búza, lengeri és árpa árak, 12 pengős vajárak, 50—60 filléres tojásárak, 2 pengős hagymaárak alakuljanak ki ugyanakkor, amikor a munkásnak és iparosnak a jövedelme csak többet munkával emelkedhet valamit, a tisztviselő pedig még ezzel sem emelkedik semmit sem. A Jurcsék rendelet hivatva van letőntni a fekete piactól, és aki azt sajnálja és tovább tartani akarja, az hazaáruló. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után dr. vitéz Zerinváry Szilárd országgyűlési képviselő szintén a legélesebb harcot hirdette a bolsevizmus ellen a remhírtjesztés, a zsidó hazaáruló propaganda és a fekete piac bűneinek felsorolásával. Tekintettel arra, hogy általános beleges lünelként mindenütt azt tapasztalja, hogy a törvények és rendeletek szigorúbb háborús vonatkozásai ellen általában az őstermelők panaszkodnak a legjobban, egyúttal azt is hangoztatta, hogy az őstermelő osztály hozza a legnagyobb áldozatot ebben a nehéz időben, s ezért a legtöbb elismerést és kímélet érdemi, szükségesnek tartja kifejteti, hogy tulajdonképpen ki is a termelő.

Termelő nemcsak az, aki kenyérmagvakat s általában élelmiszereket termel, de termel az iparos is, aki földmívelési, ruházkodási, lakásberendezési cikkeket termel, termelő a munkás is, aki a munka ezer és ezer fajtáját termeli, amik nélkül élnünk sem lehetne. De termel a tisztviselő is, aki mint főispán, főszolgabíró, lelkész, orvos, tanár, tanító, falusi jegyző stb. stb. mind rendelt, fegyelmet, jogbiztonságot, hitet, bizalmat, tudást, állami életet, erkölcsöt, becsületet, egészséget és igazságot stb. termel, amely értékek nélkül az emberiség minden más értéke és anyagi javadacára csak állati tömeg maradna. Alaptalan dolog tehát azt hinni, hogy csak az őstermelő a termelő. A legelső és legnagyobb termelő

pedig a magyar honvéd, aki teste egészségével, forró vére hullásával s fiatal élete feláldozásával a biztonságot, s a győzelmes békét termeli meg nekünk. A termelők közül tehát csak azoknak volna joguk és okuk panaszkodni, akik legalább is annyi áldozatot hoznának, mint a messihi idegenben mindnyájunkért vérző és életét is feláldozó honvéd. A mélyenjáró beszéd mély hatást váltott ki a jelenlévőkben, majd az elnöki zárószó és a Himnusz elénekkelésével ért véget az értekezlet. — Öcsödör Békésszentandrásra mentek át, ahol a Kisgazdakörben tartottak hasonló programmal MÉP választmányi ülést. Itt Baghy István főjegyző és Loránt Gyula tanító, a MÉP elnöke üdvözölték a

vendégeket. — Kedden Csabacsüdön a Polgári Körben volt értekezlet, amelyen dr. Gergely István főjegyző üdvözölte a megjelenieket a község nevében, majd Chován József ev. lelkész, MÉP elnök ismertette a csabacsüdi szervezők kívánságait, ami után a főispán és országgyűlési képviselőnk bevezetett tartott ülést a Kondorosi Csárdában. Itt Kovácsy István főjegyző és Deseő Antal párlvezető üdvözölték az illusztris vendégeket. Itt is, mint minden helyen a nagy számban összegyűlt hallgatóság lelkesen fogadta úgy a főispán, mint országgyűlési képviselőnk felszólalásait és felvilágosító szavait.

Szarvas kultúrtársadalma nagy érdeklődéssel várja a szombat esti gazdagműsorú és jótékony célú hangversenyt

Kiváló vendégművészek és helyi előadók szereplése a legtitstább művészi szórakozást nyújtja

A szarvasi Művészeti és Tudománybarát Társaság már eddigi szereplésével is kimutatta, hogy a legtitstább és legnemesebb célkitűzésekkel igyekszik szolgálni a tiszta és nemes művészetek és tudományok ügyét. Most szombat estére meghirdetett hangversenyével ezt különösen látható módon is bebizonyítja, mert a legnagyobb áldozattól sem riadva, vissza olyan nívós és gazdag műsort állított össze, amely nemcsak a legkényesebb igényt is kielégíti, kiváló művészeket mutat be Szarvas közönségének, de ugyanakkor olyan kulturális szórakozási lehetőséget is nyújt, amelyre vidéki viszonylatban ritkán akad példa. A vendégművészek sorában Uhrin Klára operaénekesnő éneksszámaival, Botond Mária színművésznő szarvasi költőink műveinek recitálásával, Bisztriczky Tibor hegedűművész hegedűsszámaival méltán keltik fel az érdeklődést, amit csak fokoz kiváló

zongoraművésznőnk, Temmel Gabriellának szereplése, valamint dr. Ugrin László főszolgabírónak, a kiváló szónoknak ünnepi előadása. Dr. vitéz Zerinváry Szilárd országgyűlési képviselő köszöntője mellett Orosz Iván szerkesztő szarvasi tárgyú novellája színesíti még a gazdag művészi műsort. A hangversenyre a rendezőség külön meghívókat nem bocsátott ki, ez úton is kulturális együttérzéssel hívja meg arra Szarvas lakosságát, amely számtalan esetben bebizonyította, hogy lelkes támogatója a művészi törekvéseknek és a komoly művészi értékeknek. Jegyek elővételben Nagy Sándor és Müller Károly könyvkereskedéseiben szerezhetők be, este pedig a pénztárnál. A hangversenyt az időbeosztás és a záróra követelménye folytán pontosan 8 órakor kezdik, ezért a rendezőség kéri a közönség pontos megjelenését.

Fontos ügyeket tárgyalt a vármegye közigazgatási bizottsága

A vármegye főispánja legnagyobb szigorral fogja megfékezni a felburjánzó kártyaszzenvedélyt

Békésmegye közigazgatási bizottsága rendes havi ülését a múlt héten tartotta Gyulán. Beliczey Miklós főispán elnökele mellett. A nemzeti Híszek egy elmondása után a főispán megnyitotta az ülést. Dr. Sebők Elek a bizottság legnagyobb érdeklődése mellett tette szóvá azt az aggasztó tünetet, mely szerint a vármegye területén szenvedélyes házárdjátékok foly-

nak. Ma, az élethalál harc közepén hazaárulás számba megy, ha egyes züllött erkölcsű emberek éjtszakákon át egymás pénzére, jövedelmére mennek. Ma, ha vajaki elsötétítés alatt a máséhoz nyúl, statáriális bíróság elé kerül. Vajon különbözik-e ez az előbbtől. Ez, ha átvitt értelemben is, kimeríti a statáriális keretet. Ezek a féktelen kártyajátékok méltán kel-

tenek nagy megütközést a vármegye józan közönségénél. Minden áron meg kell fékezni ezt a káros szenvedélyt.

Közmunkára kell rendelni azokat, akik nem tudnak ellentállni szenvedélyüknek.

Vitéz Tepliczky János a Jurcsék-féle rendelettel kapcsolatosan bizonyos tünetekre mutatott rá. Véleménye szerint módott kellene találni arra, hogy a gazdák valóban teljesíthetőnek lássák a beszoállítás kötelezettségét.

Beliczey Miklós főispán válaszolt ezután a felszólalásokra. Sebők Elek dr. felszólalásával foglalkozva a főispán a legnagyobb mértékben megelégedett a vármegye területén felburjánzó kártya-szenvedélyt, amely — mint mondotta — valóban minősített eljárást érdemel a jelenlegi háborús helyzetben. Bár azon véleményének adott kifejezést, hogy a megye józan közönsége között nem fog elterjedni egyes züllött erkölcsű egyének betegsége, mégis

a legkomolyabb kötelességének tartja, hogy a megye közönségének erkölcsi és anyagi helyzetét, valamint jó hírnevét a legszigorúbb rendelkezéssel megóvja.

A közigazgatási bizottság legnagyobb helyesléssel találkozott a főispán határozott állásfoglalása, aki a továbbiakban hangsúlyozta, hogy erről már napokkal ezelőtt tudomást szerzett s nyomban utasította a rendőrhatalóságot arra, hogy akiket házárd kártyajátékon tettenérnek példásan megbüntessék, szükség esetén munkatáborba való utalással torolják meg.

Azokat a körhelyiségeket — emelte fel szavát a főispán — illetve egyesületeket — nem is említve a nyilvános helyiségeket — melyeknek falai között ezt megtűrik, ezeknek feloszlatása iránt haladéktalanul tegyenek jelentést öhozzá.

Tepliczky Jánosnak azt válaszolja, hogy túl sötéten látja a beszoállítás rendeletét, amely kétségkívül erőpróba teszt különösen az 50 holdon aluli gazdákat. Úgy tudja, hogy a sommások bérét és az aratók részét is betudják fogni a beszoállító egységbe. Igen nagy örömmel fogadta a bizottság a főispán javaslatát, mely szerint célszerűnek látná, ha az 50 holdon aluli gazdák, kiknek a kataszteri megállapítása 20 korona, a tojás, baromfi és egyéb ilyen, a kisebb gazdaságokban könnyebben előteremthető élelmi cikk magasabb pontozást kapjon. Egyébként

bizalommal tekint a rendelet jövőjére, amelynek sikeréhez

Fűződik az ország-közellátása.

A főispán őszinte tetszéssel fogadott válasza után Márki Barna dr. alispán kijelentette, hogy mint az egyesületek felettes halósága, a legszigorúbban fog eljárni a vétő egyesületek ellen.

— Felülfizetések a Vöröskereszt 1943. február 13-iki táncdélutánján: Kovácsik Pál 20 P., Sziráczy Sándor 15 P., Bárány Béla, Bárány Miklós, Borgulya Pál, dr. Csicsy Mihály, dr. Csongrády János, Czeperkó Mihály, dr. Dörnyei József, Gaál István, Gaál Ferenc, Kachelmann Curt, dr. Konkoly Iván, Kovács Ferenc, Medvegy József, dr. Molnár János, dr. Nádor Jenő, Nagy Sándor, dr. vitéz Nyárády István, dr. Podany Pál, Szelényi János, dr. Simon Béla, dr. Tokay Lajos, Turul Mozzó, dr. Ugrin László, vitéz Vadász József, egy olvashatatlán 10—10 P-t. Dr. Juhász Miklós 8 P-t. Csipai János, Kiss György, Machan György, Schmidt József, dr. Szánthó Kálmán 6—6 P-t. Dr. Bagotai István, Bencsik István, Bocsák Géza, Csapó Gyula, Cséri István, Dauda Mihály, dr. Dávid László, dr. Demjén György dr. báró Drechsel Béla, Fasang Árpád, Fehér József, Gaál József, Géczy Dezső, özv. Géczy Dezsőné, Halász Szabó Imre, Jeney Jenő, Kello Gusztáv, Kiss Sándor, dr. Koltai Lajos, Korbely Samu, dr. Kordoványi Gyula, Korim-Kálmán, Kovács Béla, Kugyela Balázs, dr. Kóváry György, Leikes Pál, Lang János, Laudisz Lajos, Lesniczky József százados, id. Lip-ták Mihály, Liszka István, Margócsy Gyula, Melis Mihály, Miklós József, Moldvay Béla, dr. Molnár János, Molnár László, dr. Ondváry Pál, Orosz Iván, Pálos György, Paál Samu, Pásztor Pál postafelügyelő, Pecznik János, id. Piliszký János, Podany János, Podmaniczky János, dr. Ponyiczky Zoltán, Povázszy János, Rácz Endre, Regős János, Revuczy Vilmos, dr. Salacz Aladár, Selmeczy Géza, dr. Sinkovics György, Szelényi László, özv. dr. Sziráczy Jánosné, Szlovák Miklós, vitéz Tepliczky János, Tótfalusi Aladár, dr. vitéz Zerinváry Szilárd 5—5 P-t. Bartos Pál, Borgulya Endre, Czinkotszky Kálmán, Felzer József, dr. Juhász Miklós, Rohoska Lajos, Cs. Szabó Imre, Tauth Antal, Tákos Lajos, olvashatatlán 4—4 P-t. Biki Nagy Imre, Borgulya István, Hajas Sándor, Kugyela János, Koppány János, Mikolay István, özv. Kondacs Mihályné, dr. Ópalotay János, Pataky János, Rohony Pál, Ruzicska György, dr. Szabó László, Szabolcs Károly, Szeleczky Vilmos, Tomka Pál 3—3 P-t. András Pál, Marosi László, Sztrehovszky Márton, Hanzó Lajos, dr. Felsővályi János, Gyarmati András, Liszka István 1—1 P-t. Kondacs Lajosné 1 P-t, N. N. 66 fillért.

Berakóányt

FELVESZ LAPUNK NYOMDÁJA.

HÍREK

Istentiszteletek

A szarvasi ev. nagytemplomban vasárnap délelőtti 10-től magyar, az újtemplomban tolnyelvű istentisztelet tartanak. Szerdán délelőtti a nagytemplomban a tolnyelvű könyörgés után magyarnyelvű írásmagyarázatot tartanak.

A szarvasi róm. kat. templomban vasárnap és ünnepnap reggel 8 órakor diákmissa, 9 órakor csendes missa, 10 órakor szentbeszéd, nagymissa. Délután 3 órakor ájlatosság. Kőnapokon reggeli missa negyed 8 órakor.

Szarvason református istentisztelet tartanak vasárnap délelőtti 10 órától az Árvaház disztermében. Kondoroson minden hónap második vasárnapján délután 2 órakor van istentisztelet a községi iskolában.

— Hősi halált halt egy szarvasi honvéd. A Magyar Vöröskereszt tudósító osztálya most küldött értesítést Szarvasra, mely szerint Komár Pál ővezető VII. külker. 594. hsz. alatti honvéd 27 éves korában a storoshevojei harcokban hősi halált halt. A szovjet elleni kereszties hadjárat újabb szarvasi hősi halottjának emlékét Szarvas hazafias lakossága kegyelettel őrizi meg.

— Nagyon jól sikerült a Vöröskereszt táncdélutánja. A Vöröskereszt szarvasi fiókja szombaton délután nagyon jól sikerült táncdélután rendezett, nagy erkölcsi és anyagi siker mellett. A táncdélután tiszta jövedelmét a szarvasi hadbavonultak családtagjainak felsegélyezésére használják fel. A mulatság példás megrendezéséhez nagy mértékben járultak hozzá a gimnázium

lelkes tanulóit, akik a gazdasági tanintézet tanulóival együtt a rend és a siker biztosításában éppen úgy résztvettek, mint az előkészítés munkájában. A rendezőség ezúton köszöni meg a felülfizetők adományait, a község, Polgári Kör, Iparoskör közreműködő jótékonyágát, a Mérnöki Hivatal segítségét, valamint a közönség részvételét.

— A szarvasi Hangya Igazgatósága értesíti a tagokat, hogy a rendes évi közgyűlés február 28-án délelőtti 11 órakor lesz megtartva a Gazdakör helyiségében.

A Szarvasi Takarékpénztár ez évi közgyűlése

Községünk legrégibb pénzintézete e hó 15-én tartotta 74. évi rendes közgyűlését a részvényesek és üzletbarátok nagy érdeklődése mellett

A megjelentek sorában ott voltak: dr. csáki Géist Gyula a Felsőház tagja, Schmall Antal a Magyar Nemzeti Bank békéscsabai intézetének főnöke, dr. Székely Ferenc a Békésmegyei Kereskedelmi Bank igazgatója, Felzer József apátplébános, Bartos Pál evangélikus lelkész, Halász Szabó Imre református lelkész, dr. Ondváry Pál járásbírósi elnök, dr. vitéz Nyárády István közjegyző, vitéz Biki Nagy Imre főjegyző, Bagi István főjegyző, Bocsák Géza a Szarvasi Hitelbank ügyvezető igazgatója, Nádor Jenő gimnáziumi igazgató, Kachelmann Curt a gazdasági tanintézet igazgatója, Paál Samu a pol-

gári leányiskola igazgatója, Csenki Sándor postafőnök, vitéz Tepliczky János a gazdakör elnöke, Kollényi Ödön állomásfőnök, Ribárszky Pál igazgató főmérnök, Frecska Mihály malomigazgató, Vay Andor malomtulajdonos, Bagi Lajos szőnyeggyári igazgató, dr. Simon Béla OTI főorvos, dr. Dávid László ügyvéd, Bárány Béla vaskereskedő, Farkas Mihály fölbirtokos, Kugyela Balázs fölbirtokos és még sokan a részvényesek közül.

A népes közgyűlést dr. csáki Géist Gyula felsőházi tag, az intézet elnöke nyitotta meg, aki meleg szavakkal üdvözölte a megjelenteket a különösen Schmall Antal a Magyar Nemzeti Bank békéscsabai intézetének főnökét, akinek megüdvöztető megjelenésén kívül megköszönte az intézet iránt mindig megnyilvánuló jóindulatú támogatását, amit a jövőre nézve is kért a szarvasi járás lakossága érdekében.

Ezek után a tárgysorozat sorrendjében számolt be az intézet igazgatósága, felügyelőbizottsága jelentéseiben az elmúlt év kiváló eredményeiről.

Különösen kiemelendő, hogy az intézet anyaintézete a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank támogatásával közel másfélmillió új hitelt nyújtott a szarvasi járás gazdáinak és kereskedőinek, amellyel nagyban elősegítette a négyéves háborús gazdasági lehetőséget úgy a köz, mint a magánosok érdekében.

Lényegesen emelkedett az

intézet takarékbetét állománya, amely a betétképződés jobb lehetőségein belül az intézettel szemben megnyilvánult nagyfokú bizalom jelének tekinthető.

Az intézet, mint a „Futura és „Hombár” főbizománya az elmúlt évben is minden tekintetben rendelkezésre állt a mezőgazdaság szolgálatában, mindenkor a gazdák érdekeinek elősegítésével.

Az intézet eredménye dacára, hogy a szociális és közterhek mindinkább nagyobbodnak, mégis az előző évvel azonos nyereséget mutatott ki, úgy, hogy részvényei után 4 pengő osztalékot fizet.

A részvényesek nagy tetszéssel fogadták az intézet igazgatóság és felügyelőbizottság múlt évi működésének szép eredményéről beszámoló jelentését, amelynek alapján a felmentést egyhangúan adták meg.

A tárgysorozat letárgyalása után az elnök zárószavaiban köszönte meg a részvényesek részéről megnyilvánult bizalmat.

— A megengedett mennyiség-nél több szappana volt. A szarvasi járás rendőri büntetőbírája Tusjak András kondorosi lakost 2 napi elzárásra átváltoztatható 10 pengő pénzbüntetésre ítélte, mivel bejelentés nélkül a megengedett mennyiségnél több mosószappant tartott magánál.

— Nem tett koloncot a kutya nyakára. Trabach Jánosné szarvasi tanyai lakos az idevonatkozó rendelkezések ellenére nem tett koloncot a kutya nyakára és így az idegen vadászterület nyulait elhajtotta és kipusztította. A rendőri büntetőbíró ezért 4 napi elzárásra átváltoztatható 40 pengő pénzbüntetésre ítélte.

FRECSKA-MOZZÓ

SZARVAS,

TELEFON: 64.

Február 20-án szombaton, 21-én vasárnap és 22-én hétfőn
Victor Hugó világhírű regénye filmen

A KIRÁLY BOLONDJA

filmajándék.

Kittűnő szereplők!

Pazar rendezés!

Február 24-én szerdán és 25-én csütörtökön

ÍTÉL A DZSUNGEL

izgalmas dzsungelfilm.

Különböző területű és minőségű

földek, beltelkes lakóházak

Szarvason és Békésszentandrásán

eladó k.

Vételre keres megbízónk

HÚSZ HOLD**jóminőségű szántóföldet**

LEHETŐLEG TANYÁVAL.

BELTELKES

lakóházat a község központjában 30.000 Pfg.

Bővebb felvilágosítást nyújt a

Szarvasi Hitelszövetkezet, mint az O.K.H. tagja, pénztá-
rvezet, ahol ingatlanok adásvételének közzé is foglalkoznak.**Mezőgazdasági munkabérek****A mezőgazdasági időmunkásokra (sommások, hónaposok) vonatkozóan megállapított legkisebb és egyben legnagyobb munkabérek**

(Folytatás)

1. Nyári 6 hónapos (május 1-
októberig) munkás részére havonta:
a) élelmezés mellett:I. oszt. munk. 200 kg. gab. és 30 P
II. " " 160 " " 24 P
III. " " 120 " " 20 P

b) élelmezés nélkül:

I. oszt. munk. 300 kg. gab. és 54 P
II. " " 240 " " 42 P
III. " " 180 " " 30 P2. Tavaszi kéthónapos munkás
részérea) élelmezés mellett
I. oszt. munk. 200 kg. gab. és 15 P
II. " " 160 " " 10 P
III. " " 120 " " 8 P

b) élelmezés nélkül:

I. oszt. munk. 300 kg. gab. és 30 P
II. " " 240 " " 20 P
III. " " 180 " " 10 P**Téli hónaposok (októbertől má-
jusig) részére havonta:**

a) élelmezés mellett:

I. oszt. munk. 200 kg. gab. és 10 P
II. " " 160 " " 8 P
III. " " 120 " " 5 P

b) élelmezés nélkül:

I. oszt. munk. 300 kg. gab. és 15 P
II. " " 240 " " 12 P
III. " " 180 " " 8 P4. A kilenc hónapos munkás
részére az éves cseledbér kilenc
hónapra eső arányos része jár.5. Élelmezés melletti hónapos
(sommás) bérekhez a következő
élelmezés jár havonta: 25 kg liszt,
(kenyér liszt) 3 és fél kg fehér árú
(szalonna és zsír) 3 kg hús, 15
kg burgonya, 4 liter főzelék, 2 kg
cse, 1 liter ecet, 2 P fűszerez.6. A megállapított hónapos
(sommásberek) nem vonalkoznak
a munkaszüneti napon végzett
munkára és az ilyen munkáért
az arra a hónapra megállapított
felemelt napszám munkabér jár.7. Annak a hónapos munkás-
nak, aki állag gondozással van
megbízva, (ide nem értve az áll-
attörzést) feltéve, hogy a kora
reggeli és az esti etetést is végzi,
havi 10 P állag gondozási díj jár.
A munkaszüneti napokon végzett
takarmányozási és gondozási te-
endőért azonban külön napszám-
bérre igénye nem lehet.8. Ha a hónapos munkás ideje
kiteklik, a terményjárandóságának
a munkás házához való szállítá-
sáról a munkaadó tartozik gon-
doskodni, illetőleg a terményjáran-
dóságot a munkás községében lévő
Futura vagy Hombár bizományos
útján mérheti ki.9. Ha a hónapos munkás arat
is, abban az esetben az aratási
részben vagy szakmánya jár a
sommásbér helyett.

3. §.

Az enyészberes gazdasági kon-
venciók cseledekre vonatkozóan
megállapított legkisebb és egyben
legnagyobb évi bér.1. a) Gabonajárandóság 18 q
gabona (ebből legalább 14 q ke-
nyérgabona);b) Földjárandóság: 1. szántó-
föld megszámlálva tengernek 1600
négyzetööl. Kertföld 200 négy-
zetööl;c) Állattartás: 1. Egy tehéntar-
tás (a helyi szokásnak megfelelő-
tartáson) és a tehén borjának tar-
tása elválasztásáig, nő vagy cse-
lédnek is jár tehéntartás, ha
családfenntartó. Egyébként a nő-
len cselédnek naponta 1 liter
tej jár. A tehéntartást a munka-
adó naponként kiszolgáltatandó
tejjárandósággal megválthatja. A
tejjárandóság címén családonként
napi egy liter tej, mint alaptejjá-
randóság, azonfelül a harmadik
gyermektől kezdve gyermekeként
és naponként fél-fél liter tej jár a
gyermek 12. életévének betöltéséig.
A cselédnek részére állólórló,
alomszalmáról, a helyi szokások-
nak megfelelő apaállatról és a fele-
költség erejéig páztorról, a mun-
kaadó köteles gondoskodni.2. Egy anyasertés és egy évi
szaporulatának legelőn tartása. A
családsertések részére legelőről,
megfelelő apaállatról és a feleköl-
tség erejéig kanászról a munka-
adó köteles gondoskodni. Abban
az esetben, ha a sertéspesztis el-
leni simultánoltás nincs hatósági
engedélyhez kötve, vagy a ható-
ság a simultán oltást engedélyezte
és ha a munkaadó saját sertéseit
simultánoltatja, a munkaadó a cse-
léd kívánságára a cseléd fogé-
kony sertéseinek egyidejű simul-
tánoltásáról is gondoskodni köte-
les. A cselédsertések ellátásához
felhasznált székum árának felét, az
állatorvosi költségeknek pedig tel-
jes összegét a munkaadó köteles
viselni.3. Baromfitartás (legelőn vagy
ház körül) a helyi szokás szerint.
A cselédállatok trágyájával a
munkaadó szabadon rendelkezik.d) Tüzelőjárandóság: 18 q da-
rabos szén, vagy 6 ürméter ke-
mény hasábfá, vagy 6 ürméter
5—9 centiméter átmérőjű dorongfa,vagy 12 ürméter kemény 2—5 cm
átmérőjű boifa, vagy 200 kéve
rőzse vagy szabad tűzelő.e) Lakás: az 1907. évi t.c. és
az ennek alapján kiadott szabály-
rendelet rendelkezései szerint a
cselédnek járó egészséges lakás.

f) Sójárandóság: 12 kg.

g) Készpénzjárandóság: 180 P.

2. Ha az éves gazdasági cseléd
különleges beosztásban vagy szak-
szerűséget igénylő munkakörben
van foglalkoztatva (mint például
gazda, magtáros, felügyelő, iparos,
stb.) részére az 1. alatt megál-
lapított béreknél arányosan maga-
sabb munkabér jár.3. Ha a gazdasági cseléd a
törvényes munkaszüneti napon
az állattartási és takarmányelö-
készítési, valamint takarmányozási
munkán kívül más munkát is kö-
teles végezni, ide nem értve az
állattörzést, erre a napra az abban
a hónapban megállapított felemelt
napszám jár. (Folytatjuk.)— Gyilkos elmebeteg. Szécsi
Péterbékésszentandrás elmebe-
tegségben szenvedő fiatalember
az elmúlt vasárnap, minden
előzmény nélkül szíven szúrta
65 éves édesatyját, Szécsi Péter
tekinthetetlen gazdálkodót, aki
azonnal meghalt. A fiatalember-
en előzőleg semmi olyan dol-
got nem vettek észre, amiből
borzalmas tettere következtet-
hettek volna. A különös gyilkost
Gyulára szállították elmeállapo-
tának megfigyelése végett.— Az Új Idők legújabb szá-
mának első oldalát Harsányi
Zsoltinak három művészi vers-
fordítása díszíti. Gulácsy Irén
és Hunyady Sándor drámai for-
dulatokban bővelkedő regényeit
egyre közelebb érdeklődéssel
olvassa a közönség. A ritkán
megszólaló Bónyi Adorján és
Babay József finom elbeszél-
lésén kívül Ormos Gerő novel-
láját közli a lap. — Dalol az
erdő. Z. Tábort Piroksa regé-
nyének folytatását közli a Ma-
gyar Lányok legújabb száma.
Boronykay András "Vendég a
Sándor palotában" című regé-
nyével együtt, amelyet hétről-
hétre nagy érdeklődéssel kísé-
nek a leányolvasók. A lap gaz-
dag tartalmából kiemeljük még
Szegedi István, C. Szemere
Klára, Vándor Iván, Bangháné
Tóth Teréz, Baráth Kati elbeszél-
éseit, Gyimesi Ferenc, Zagyva
Mária, Selymes Péter, Varga
Éva verseit. — A titokzatos
padlásról irt kis regényt Az Én
Ujságom olvasói számára.
Kosáriné Réz Lola, amely már-
is nagy érdeklődésre tett szert
a kis olvasók körében Dékány
András, a Vidra-őrs legényei
című folytatásos történettel
együtt. Díjtalan mutatónyiszta-
mot mindhárom lapból kívá-
natra bárkinek küld a kiadó-
hivatal. Budapest. VI. And-
rássy-út 16.**Ízléses****nyomtatványok**

a

Szarvasi Közlöny**Nyomdájában**

készülnek.

**Könyveit
köttesse**

a SZARVASI KOZLONY

könyvkötészetében.

Szarvas, Horthy-ut 9.

APRÓHIRDETÉSEK.Apróhirdetések állást keresőknek és ál-
lást hirdetőknél 10 szög 20 fillér, min-
den további szó 2 fillér. Egyéb tárgyú
apróhirdetés 10 szög 50 fillér, harmo-
szori feladás esetén 120 pengő, min-
den további szó 4 fillér.Apróhirdetéseket felvesz a kiadóhivatal,
Nagy Sándor könyv- és papírkereske-
dése Szarvas, L. Horthy Miklós ut 9.
szám.III. belk. 41. számú ház, nagy
telekkel és kerttel eladó. Érdek-
lődni lehet dr. Gémes Szilárd
ügyvédnél.I. ker., Benka Gyula utca 97.
sz. ház eladó. Ugyanott eladó
egy szőlőpermetező, gazdasági
ponyva és disznópéva.23 kat. hold föld traktorral
összel felszántva tavaszi alá,
a szükséges vetőmagokkal,
tanyával harmadából kiadó.
A harmados ugyanott 20 hold
gyep részkaszálását is kaphatja.
II. ker., 248.Kiadó egy nagy raktárhelyi-
ség gabona, vagy áru tárolására.
Külön van hozzá padlás és
pincehelyiség. Érdeklődni lehet
özü. Holcay Gusztávnál.Mindenes fiút felvesz a Krebs-
kertészet.Fiatal asszonyt vagy leányt
munkásnőnek felvesz Süveges
János kelmefestő.Eladó IV. ker., 119. számú
ház. Érdeklődni lehet ugyanott.Öcsödön egy jókarban lévő
keresztáru zongora eladó, Új-
váry tenitőnél.Állami tisztviselő 1—2 szobás
lakást keres április 1-re. Címlet
I. ker., Kossuth Lajos u. 22. sz.
alá kér.Különbejárattú bútorozott utcai
szoba március 1-ére kiadó. Cím
a kiadóhivatalban.462 □-öl gyümölcsös Órha-
lomnál eladó. Érdeklődni lehet
II. külker., 98.Körösparti kiosk italmérés-
nek vagy lakóháznak átépítve
eladó. Érdeklődni lehet III. ker.
Görbe utca 4. szám alatt.Takarításért lakást adok
szerény családnak. Dr. Robitssek
ügyvéd.8 darabból álló szalóngarni-
túra eladó. Érdeklődni II. ker.,
415. szám alatt az óvodában.2 drb kis kirakat eladó. Ér-
deklődni lehet a kiadóhivatalban.Felelős kiadó NAGY SÁNDOR
Nyomdát a Szarvasi Közlöny Nyom-
da és Lapkiadóvállalat nyomdájában
I. ker., Horthy Miklós ut 9. szám.— Mázsálás nélkül nem sza-
bad hízott sertést eladni. Egy
korábbi rendelet tiltja, hogy a
hízaló mázsálás nélkül, csak
úgy „saccolásra” adhasson el
sertést a húsparasoknak. Az
utóbbi időben mégis gyakori
a panasz, hogy ezt a rendel-
kezést a vidéken több helyen
nem tartják be. A közellátási
minisztérium a rendelet értel-
mezése szerint az ilyen esete-
ket áruuzsorának minősíti és
minden egyes konkrét esetben
megindítja a büntető eljárást
úgy az eladó hízaló, mint a
vevő ellen. A közellátási minis-
ter most a hasonló esetek el-
kerülése végett különleges intéz-
kedéseket léptet életbe és azok
betartására a közellátási fel-
ügyelőségek útján felhívja úgy
a hízaló gazdákat, mint pedig a
venni szándékozó húsparasok
figyelmét.— A katonai szolgálatot telje-
sítő adózók figyelmébe. Katonai
szolgálatot teljesítő iparosok és
kereskedők, ha a katonai szol-
gálatuk alatt a foglalkozásukat
nem üzik, azt megad után se
gyakorolják, kereskedők, akik
az üzletüket bezárják, továbbá
a többi hasznosító foglalkozást
üzök s ügynökök, ügyvédek or-
vosok, stb. ha a foglalkozásu-
kat nem tudják folytatni, kere-
selük nincs, a kir. adóhivatal-
nál bélyegtelen kérvényben kér-
hetik a katonai szolgálatuk tar-
tama eső általános kereseti
adó és járulékos adójának a
törlesztését. A kérvényben igazolni
kell a katonai szolgálatot, an-
nak tartamát és azt, hogy a
folyamodó katonai szolgálat
alatt a foglalkozását tényleg
nem folytatta. A kérvényt a
feleség vagy megbízottja is be-
adhatja már a katonai szolgálat
tartama alatt is.**Hirdessen****lapunkban!**Szarvas nagyközség előjárósága,
762/1943. ikt. szám.**Hirdetmény.**A házi cseledek jutalmazása
tárgyában az előjáróság a követ-
kezőket teszi közzé:Elismerő oklevélről és pénzjuta-
lomért folyamodókat a munkaadó
olyan hűségese szolgálat érdemes
és becsületes hűségese részére,
aki példás magaviselettel legalább
25 évet töltött egy munkaadónál.A munkaadó a folyamodványt
írásban a közlő előjáróságnál
a 19. ajtószám alatt 1943. évi
február hó 28-g nyújthatja be,
amikor is a jutalmazandó házi-
cseléd hatósági erkölcsi bizonyít-
ványa is kiválandó és az egy
munkaadónál töltött idő cseléd-
könyvvél igazolható.A folyamodványt a Főispán
úr ömeltóságát címezendők, de
a fentiek szerint az előjáróságnál
nyújthatók be. Készen érkezett
kérvények figyelembe nem vétetnek.
Szarvas, 1943. évi február 12.Moldvay
jegyző.